РІК 1928. Квітень. Ч. IV.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

ЕНЦИКЛІКА СВЯТІЙШОГО ОТЦЯ ПАПИ ПІЯ XI.

Про попирання правдивої одности релігійної.

(MORTALIUM ANIMOS з 6. січня 1928.)

До Всечесних Братів, Патріярхів, Примасів Архієпископів, Епископів і инших Архипастирів, що суть в згоді і лучности з Апостольським Престолом.

Всечесні Братя, привіт Вам і Апостольське благословення! Ще ніколи мабуть не відчували людські души такої великої жажди скріпити і зужитковати для спільного добра людської суспільности ту братню звязь, якою ми тісно злучені ізза одного і того самого походження і тої самої природи — як то можна завважити в наших часах. Тому що народи не зазнають ще повних дарів мира а що більше відживаютъ ту і там старі та повстають нові спори, що спричинюють заворушення і домашні війни, тому що многих спірних справ, що торкаються мира і щастя народів не дається порішити, оскільки ті, що кермують державами і їх справами не віддадуться згідно цьому завданню, легко зрозуміти — тим більше що нема ріжних думок що до одности людського роду — чому так много людий ба-

жає, щоби ріжні народи в почуванню цього загального братерства зживалися чимраз тіснійше з собою.

Щось зовсім подібного стараються деякі витворити в крузі установи, введеної Христом Господом в Новім Завіті. Бо знаючи напевно, що дуже рідко бувають люди, позбавлені якогонебудь релігійного змислу, сподіються, що без трудности станеться, що народи, хоч инших поглядів на Бож. справи, по братньому згодяться в ісповідуванню деяких засад віри, як якоїсь спільної підстави духовного життя. В тій цїли відбувають вони зїзди, зібрання і виклади з немалим числом слухачів і скликують туди для обговорення тої справи всіх без ріжниці, всякого рода поган, а також христіян, чи таких що на жаль відпали від Христа, ба навіть таких, що незломно і вперто перечать Його Божу природу і післанництво. Хиба такі змагання не можуть в жаден спосіб подобатись католикам, бо на ложних поглядах опираються ті, котрі думають, що всякі релігії більше або менше є добрі і похвальні, тому що, хоч не на один лад, всеж таки відкривають і означують той природний і вроджений нам змисл, що нас до Бога тягне і яким послушно признаємо Його власть над нами. Хто так думає, є не тільки в блуді і ошукує себе, але і правдиву релігію відкидає, псуючи її поняття та схиляється постепенно до натуралізму і так званого атеїзму. Звідси ясно слідує, що відступає цілковито від Богом обявленої релігії той, що прилучується до людей, що так думають і до того змагають.

А позірним виглядом правди дається дехто звести, — коли йде о попирання єдности між всіми христіянами. Чиж не випадає — кажуть звичайно — що більше, чи не є обовязком, щоби всі, що визнають імя Христа, закинули взаїмні обвинувачення і злучилися вкінци у взаїмній любові? Бо хтож посмівби сказати, що він любить Христа, якщо по своїм силам не старавсяби сповнити Його бажання, коли він просив Отця, аби Його ученики були одно[1]). А вжеж той самий Христос чиж не хотів, щоб Його ученики любилися взаїмно і се щоб було немов їх відзнакою і щоби тим від инших ріжнилися: »Посім пізнають, що Ви мої ученики, коли любов мати мете між собою«, щоби

[1]) (Іо 17, — 21).

то всі християни — додають — були одно. Таж тоді малиби більше сили до боротьби з заразою безбожности, щи з дня на день росте і заточує щораз ширші круги, та готова ослабити вплив Євангелія. От таке плетуть ті, що звуться (панхристіянами) всехристіянами. А не треба думати, що їх є мало і що рідко де находяться: противно, вони зросли в цілі ряди і широко розгалужені союзи, котрі стоять по більшій части під проводом не католиків, з котрих одні переняті такою а другі иншою наукою в справах віри.

Змагання сі оживлені таким запалом, що зєднюють собі численних сторонників, та манять до себе і захоплюють навіть католиків, а саме надією на осягнення такої єдности, що на око згідна є з бажанням св. Матері Церкви, для котрої хиба нічого нема важнійшого, як знова візвати і привести до свого лона заблуканих синів. Та під тими приманчивими і облесними словами криється блуд і то дуже тяжкий що цілковито розриває підстави католицької віри. Тож свідоміість апостольського обовязку каже нам не допустити до того, щоб Господнє стадо далось захопити погубній марі, — тому відкликуюся до Вашої ревности, Всечесні Браття, щоб мали бачне око на того рода лиха; бо сподіємось, що письмом і словом кождий з Вас зможе лекше звернутись до народу і найти зрозуміння тих засад і думок, що їх тут зараз виложемо; з чого католики навчаться, що мають думати і як мають вести себе, коли мова о починах, що стремлять до того, аби злились в якийсь спосіб в одно тіло ті, що звуться християнами.

Богом творцем всіх річей ми сотворені на те, щоб Його пізнати і Йому служити. Тож повне право має наш Творець, щоб ми Йому служили. Міг вправді Господь Бог, кермуючи людством, обмежитись на однім законі природи, що його через сотворення вписав в його серце, а дальший розвій того закона управильнити звичайним провидінням. Та замісць того волів Він дати приписи, щоби ми їм повинувались і на протязі віків т. є. від початків людського роду аж до приходу й науки Ісуса Христа, сам навчив чоловіка обовязків, якими звязав зглядом себе — сотворителя — природу, обдарену розумом. »Многократно і ріжними способами говорив Бог давно до Отців че-

рез пророків, а в сі останні дні говорив до нас через Сина«[1]).

З того ясно, що жадна инша релігія не може бути правдивою, а тільки та, що опирається на обявленім слові Бога. Се обявлення, що зачалось з початком роду людського, і продовжувалось в Старім Завіті завершив сам Христос Ісус в Новім Завіті. Колиж Бог промовив — а що дійсно промовив стверджується історично — кождий бачить, що є обовязком чоловіка безумовно вірити Богові обявляючому, і без застереження повинуватися Йому приказуючому. А щоб ми могли і одно й друге на славу Божу й наше спасення слушно виконати, єдинородний Син Божий оснував Церкву на землі; отже думаємо дальше що ті, котрі звуть себе християнами не можуть не вірити, що Христос оснував Церкву і то одну одиноку; але коли поза тим питаємо, яка вона має бути з волі свого Основника, не всі одної гадки, бо доволі много з них є думки, що Церква Христова не мусить бути видимою бодай о стільки, що не мусить являтися як одно тіло вірних, котрі визнають одну й ту саму науку під одним учительством й проводом; але противно, розуміють під видимою Церквою не що иншого, як союз, зложений з ріжних християнських громад, хочби вони визнавали ріжні науки, навіть між собою суперечні. — Але Христос оснував свою Церкву, як товариство звершенне, з природи своєї на вні видиме, та під проводом одного голови[2]), через научування живим словом і через уділювання тайн[3]) як жерел небесної ласки, продовжалоби на майбутне діло відкуплення людського роду; для того порівнував його з царством[4]), з домом[5]), з вівчарнею[6]), і стадом[7]). І та Церква, так чудесно установлена, не могла по смерти свого Основника й Апостолів, тих перших працівників, що її поширювали, упасти й згаснути цілком, бож її завданням було довести до вічного спасення всіх людий без ріжниці часу й місця: „Ідіть отже, навчайте всі народи“[8]). Чиж в безперестаннім виконуванню сего обовязку може забракне Церкві якоїсь сили і успішности, коли безупину є при ній сам Христос, що торжественно обіцяв їй: „І се я з вами по всі дні до кінця

---

[1]) (Евр. 1, 1.) [2]) (Мт. 16, 18.) (Лук. 22, 32.) (Йоан 21, 15.) [3]) Йоан 3, 5.) [4]) (Мт. 13.) [5]) (Мт. 16, 18). [6]) (Йоан 10, 16.) [7]) (Йоан 21, 15). [8]) (Мат. 28, 19.)

кіків[1]). Тож не може бути инакше як то, що Хр. Церква не тільки тепер й по всі часи, але й цілком тасама що в апостольських часах істнує, хиба що хотілиб ми сказати — хорони Боже — що Христос Господь або не мав сили виконати свого наміру, або помилився тоді, як заявив, що „ворота пекольні не переможуть її“ [2]). І тут треба відкрити і усунути ложне якесь міркування, від якого — здається — зависить та ціла справа і з чого походить і та ріжнородна спільна акція некатоликів, що, як ми сказали, стремить до злуки християнських Церков. Ото творці того пляну звичайно наводять Христові слова »щоби всі були одно« »буде одно стадо і один пастир«, але в той спосіб, начеб ці слова означали тільки бажання і просьбу Христа, що дотепер не сповнилось. Думають вони, що єдність віри і проводу — котра є ознакою правдивої і одної Церкви — ніколи перед тим не істнувала, ані тепер її нема, її можнаб бажати, вона моглаб колись імовірно спільним нахилом волі здійснитись, але тимчасом є вона тільки якоюсь мрією. Додають також, що Церква сама з себе або з природи своєї є поділена на части т. є. складається з премногих церков або відрубних громад, які вправді деякі головні засади науки мають спільні, однак у прочих засадах ріжняться. Після їх думки — вони користуються тими самими правами; Церква, хиба тільки від часів апостольських аж до вселенських соборів була одна й згідна. Кажуть отже, що треба давні спірні квестії і найдавнійші ріжниці думок, що по нинішний день обтяжують християнське імя, полишити на боці, а з инших наук виробити й предложити якесь спільне правило віри, щоб у визнаванню сеї віри не так звали, як почували себе братами; а колиб ріжнородні церкви або громади були злучені в якийсь загальний союз, моглиби солідно й успішно протиставитися зростови безбожности. Огсе, Всечечні Браття загальні їх погляди. Та є й такі, котрі радо признають, що т. зв. протестантизм занадто необережно відкинув деякі головні правди віри і деякі зовсім приємливі і хосенні обряди зовнішного культу, які натомість римська Церква до нині задержує. Однак зараз додають, що і та Церква, поступаючи безправно зіпсувала первісну религію, додавши і предложивши

---

[1]) (Мт. 28, 20). [2]) (Мт. 16, 18).

до вірування деякі науки, які для евангелія не тільки чужі, але й противляться йому; а моміж тими науками вичисляють передусім науку о юрисдикції примату, признаній Петрови і його наслідникам на римськім престолі. Між ними є й такі, хоч не дуже многі, що хотілиб признати римському папі або примат почесний або юрисдикцію чи якусь власть, котра одначе не походить з установи Божої, але з якоїсь доброзичливої волі вірних; а инші навіть до того посуваються, що бажалиб, аби папа предсідав на тих їх ріжнородних зїздах. І якщо вкінци можна найти много некатоликів, що проповідують голосними словами братню спільність в Христі, то нема таки жадного, котрому прийшлоб на гадку піддатись і повинуватись Намісникови Ісуса Христа в науці і проводі. Тимчасом заявляють, що хочуть переговорювати з Римською Церквою але на засаді рівноправности т. є. як рівні з рівними; але, якби мали змогу переговорювати, то без сумніву переговорювалиб в тім змислі, щоб в умові було застережено, що їх не будуть силувати відступити від своїх міркувань, які й до тепер є причиною, що вони блукають манівцями поза єдиним Христовим стадом.

Якщо так є, то ясно, що Апостольський Престол не може брати участи у їх зїздах, ані також не вільно католикам в жаден спосіб підпомагати чи співділати з їхніми починами, а колиб се робили, то приписувалиб вагу якійсь ложній християнський релігії, так дуже чужій єдиній Христовій Церкві. Чи ми позволимо на те, — що булоб цілком негідне — щоби правда і то правда Богом обявлена, була предметом переговорів? Бо тут ходить о охорону обявленої правди. Таж Ісус Христос вислав Апостолів на цілий світ, щоб усі пароди повчали в евангельській вірі, а щоб ті Апостоли не зблудили, то передтим хотів, щоб Дух Святий навчив їх всякої правди[1]: чиж та наука Апостолів зійшла на ніщо, або була коли занапащена в Церкві, котрою кермує і котру хоронить сам Бог? Колиж Спаситель виразно нам сказав, що Його Євангеліє належить не тільки до апостольських часів, але й до будучих віків, чижби зміст віри з бігом часів став так затемнений і непевний, що належалоб толєрувати погляди навіть противні собі?

---

[1]) (Іоан 16, 13).

Якби то було правдою, то випадалоб також сказати, що і зіслання Святого Духа в Церкві, а й сама наука Ісуса Христа від многих століть втратила цілком свою успішність і вартість; але так казати булоб богохульством. Та Єдинородний Син Божий, коли поручив своїм післанцям, щоб навчали всі народи, тоді також зобовязав всіх людий, щоб увірили в ту науку, яку звіщають їм »наперед вибрані свідки від Бога« [1]), а приказ свій припечатав словами: »Хто увірить і охреститься, спасений буде, а хто не увірить буде осуджений« [2]). Обаж ті прикази Христові, що мусять бути виконані і приказ навчання і приказ вірування, щоб осягнути вічне спасення не далисяб зрозуміти, якщоб Церква не викладала евангельської науки всеціло і ясно і колиб у викладанню тої науки не була свобідна від небезпеки якогось поблудження. В тій справі ошибаються також ті, котрі думають, що депозит правди є вправді на землі, але його треба шукати з таким трудом, такими довгими студіями і розважаннями, що на винайдення і опанования його не вистарчить людське життя; виглядалоб — що Милосерний Бог промовляв через пророків і через Свого Єдинородного Сина на се, щоб обявлення дані Ним пізнали тільки немногі і то в пізнім віці, а не на те, щоб поручити науку віри і обичаїв, якою чоловік мавби кермуватися через цілий протяг дочасного життя.

Видавалобся вправді, що ті всехристіяни, коли стремлять до злуки всіх церков, мають найблагороднійшу мету помножити любов серед всіх християн, однак чиж можливе, щоб любов виходила на шкоду вірі? Таж кождий знає, що якраз Йоан, Апостол любови, що в своїм євангелію наче відкрив тайни Пресвятого Серця Ісусового, а своїм ученикам безнастанно повторював нову заповідь: „любіться взаїмно“ він то заказав остро які небудь зносини з тими, що не визнавалиб цілої незіпсованої науки Христової: »Коли хто приходить до вас, а сеї науки не приносить, не приймайте його до дому і не кажіть йому: Витай« [3]). То коли любов має за свою підставу неткнену і щиру віру, Христові ученики повинні бути злучені єдностю віри, як найпершим вузлом. Якжеж можна собі уявити якийсь християнський союз, в котрім члени, навіть як ходить о зміст

---

[1]) (Діян 10, 41). [2]) (Мк. 16, 16). [3]) (II. Іо. 10).

віри, моглиб задержати свою думку, хоч би она противилась поглядам инших членів?

Яким робом моглиб брати участь в однім і тім самім союзі люди, що ріжняться противними поглядами? Як прим. моглиби належати до него і ті що то признають, що святе Передання є справдішним жерелом Божого обявлення і ті, що перечать. Або ті, що церковну єрархію, котра складається з епископів, пресвитерів і діяконів — уважають Богом установленою і ті, котрі твердять, що вона (єрархія) введена постепенно відповідно до вимог, обставин і часу? Ті, що в Найсвятійшій Тайні Евхаристії через ту чудесну переміну хліба і вина, що називається переєстествленням почитають дійсно приявного Христа і ті, що твердять, що Христове Тіло є тут тільки через віру, або через знак і силу Тайни? Ті, що в тій самій Евхаристії признають сущність жертви і Тайни і ті, що глядять на неї тільки як на памятку або згадку Господньої Вечері? Ті, що вважають за добре і хосенне покірно призивати Святих царствуючих з Христом, а перед всіми Богородицю Марію а їх образам віддавати почитання — і ті, що вчать, що такого почитання не можна признати, бо воно противне почитанню »одного посередника між Богом і людьми« Ісуса Христа[1]). Не знаємо, якою дорогою дійдеться з такої ріжнородности поглядів до єдности Церкви, яка може повстати хиба з одного учительства, одного закона вірування, одної віри християн; але знаємо добре, що звідси легко зійти до занедбання релігії або до індиферентизму і до модернізму — як кажуть — а ті що ним заражені є тої гадки, що догматична правда не є абсолютна але релятивна т. є. змінна відповідно до ріжних потреб місця і часу та ріжних людських успосіблень, немовби она не находилася в незміннім обявленню, але достроювалася до людського життя. Крім сего, коли ходить о правди віри, не вільно робити ріжниці, яку захотілося їм ввести між правдами віри засадничими і не засадничими — як они називають, немовби перші з них мали бути всіми приняті, а другі могли остати до свобідного узнання вірних; бож надприродна чеснота віри має за формальну причину авторитет обявляючого Бога, що не допускає такої ріжниці. Тому всі правдиві

[1]) (І. Тим. 2, 5).

християни однаково вірять, чи прим. в таїнство Пресвятої Тройці, чи в доґму Непорочного Зачаття Богородиці, рівнож з однаковою вірою приймають Воплочення Господне як і непомильне учительство Римського Папи в тім власне змислі, як то вселенський ватиканський собор означив. Бо чиж длятого, що Церква ті правди ріжно в ріжних часах одну в тім часі може й недавнім часі торжественним рішенням остаточно здефініювала, они не є рівно певні і не мають бути приняті вірою? Чиж Господь не всі ті правди обявив? Бож учительський уряд Церкви, установлений Божим пляном на землі, щоби обявлені правди і ненарушені на все остали і легко а певно дістались до відома людий — хоч щоденно є виконуваний Римським Папою і Епископами, що з ним в злуці остають, то однак завданням Його в відповідний спосіб виступити і деякі правди в торжественній формі і декретами означити як прим. коли зайде потреба успішнійшого протиставлення блудам і напастям еретиків, або потреба яснійшого і глибшого впоєння головних правд св. науки в умах вірних. Через той надзвичайний спосіб учительства не вводиться нічого нового до тої суми правд, що містяться в скарбниці Обявлення, відданій Церкві Богом, але обясняються правди, що може дотепер для многих були неясними або сверджується правди, в котрі треба вірити, а які передтим хтось заперечував.

Оттак Всечесні Братя, ясно, чому Апостольський Престол ніколи не позволяв вірним брати участи в некатолицьких зїздах; попирати злуку християн не можна інакше як тільки діланням в змислі повороту незєдинених до одної правдивої Церкви, від котрої вони колись нещасливо відпали. Кажемо: до одної правдивої Христової Церкви, котра для всіх хиба є видима і з волі свого Основника напевно остане такою, якою саме він її установив для спасення всіх. Бож містична Обручниця Христова з бігом століть остала без порока тай не може ніколи підпасти порокови, як каже Кипріян: »Обручниця Христова не може бути позбавлена чести; вона непорочна і чиста; знає тільки одно огнище, в чистоті заховує святість одної тільки комнати«. (De cath. Ecclesiae unitate 6.) А той святий мученик справедливо дуже дивувався, що мігби хтось повірити, »що та єдність, йдуча з Божої незмінности небесними тайнами споєна, моглаб в Церкві бути розірваною і розбитою че-

рез розрив незгідливих людий«. Бо як то містичне Тіло Христове себто Церква є одно[1]) споєне і злучене[2]) на взір Його тіла фізичного, то нерозумно думавби сей, хтоби казав, що містичне тіло може складатися з членів незлучених і відрубних, тож хто з ним не лучиться, не є ані Його членом ані не має влучности з Христом, як головою[3]). А в тій єдиній Христовій Церкві має місце і остає тільки той, що узнає авторитет Петра і його законних наслідників, слухаючи і приймаючи їх власть. Чиж Римському Епископови не повинувалися предки тих, що заплуталась в блудах Фотія і т. зв. протестантів? На жаль — сини покинули вітцівський дім, але той дім через те не впав ані не загинув, бо безнастанно опирається на Божій помочі; тож нехай вертають до Отця всіх, а той Отець забуде про кривди нанесені Апостольському Престолови та з цілою любовою прийме їх. Бо коли вони — як то раз враз повторяють — бажають з Нами і з нашими вірними получитися, чому не спішать з поворотом до Церкви, матері і учительки всіх христіян? (Соб. лят. IV. 25.) Нехай послухають, що каже Ляктанцій: »Одинока католицька Церква має правдиве богопочитання. Ту є жерело правди, вона є заборолом віри, вона є святинею Бога, хто до неї не входить, або з неї вийшов, є далекий від надії життя і спасення.

Ніхто нехай не важиться ошукувати себе впертим спротивом. Бож ходить о життя і спасення; якщо хтось обережно і пильно не подбає про него, то буде страчене і пропаще для него«. (Divin. Instit. 4, 30, 11—12). Нехайжеж до Апостольського Престола, котрий находиться в сім місті, і що його освятили своєю кровю князі Апостолів Петро і Павло, нехай до того Престола, що є корінем і матірю католицької Церкви (S. Cypr. Ep. 48. ad Cornelium 3) приступлять відірвані сини — та не з тою думкою і надією, що »Церква Божа живого, стовп і утрердження правди«[4]), покине чистоту віри і буде терпіти їх блуди, але противно, нехай піддадуться Її учительству і Її кермі. Коби то нас стрінуло то щастя, яке не стрінуло многих наших попередників, щоби Ми могли вітцівським серцем обняти тих синів, над котрих відлученням від Нас через нещасний

---

[1]) I. Кор. 12, 12). [2]) (Єф. 4, 16). [3]) (Єф. 5, 30; 1, 22). [4]) (I. Тим. 3, 15).

розрив Ми так глубоко боліємо; коби то Бог Спаситель наш, »що хоче, щоби всі люди спаслися і прийшли до пізнання правди«[1]), вислухав Нас усильно благаючих, щоби всіх заблуканих зволив покликати до єдности Церкви. А в сій важній справі призиваємо і хочемо, щоби всі призивали заступництва Пресвятої Діви Марії, Матері благодати Божої, Побідниці всіх єресий, Помочи християн, щоби Вона випросила для нас як найскорійший прихід того, так дуже бажаного дня, в котрім всі люди будуть слухати голосу Її Божественного Сина »зберітаючи єдність Духа у звязи мира«[2]).

Розумієте, Всечесні Браття, як дуже лежить нам се на серці і бажаємо, щоб о тім знали й сини Наші, не тільки католики, але й ті, що від Нас відлучилися; коли вони покірною молитвою попросять о небесне світло, то без сумніву пізнають єдину, правдиву Церкву Ісуса Христа та ввійдуть до Неї, злучені з нами совершенною любовю.

Ожидаючи сего, бажаємо небесних ласк і засвідчуючи Нашу вітцівську прихильність, уділяємо вам, Всечесні Браття і Вашому клирови та народови зі щирого серця Апостольське благословення.

Дано в Римі, у св. Петра, дня 6. місяця січня в празник Богоявлення року 1928, а шестого року Нашого Пресвященства.

Пій Папа XI.

Поручається Всеч. ОО. Душпастирям зі змістом енцикліки св. Отця познакомити вірних в приступний спосіб.

Ч. 1653. — В справі побирання треб.

В справі побирання треб пригадується Всч. О. О. Душпастирям тутешне рішення з 14. червня 1927 Ч. 2911 через уряди деканальні.

Ч. 1664. — В справі урядових книг і актів.

Поручається отсим всім урядам парохіяльним, що доси не мають осібної шафи на урядові книги і акти постара-

---

[1]) (І. Тим. 2, 4). [2]) (Єф. 4, 3).

тися безпроволочно о фонди і справити на цю ціль відповідну шафу яку належить вписати до парохіяльного інвентаря.

Ч. 1655. — Справа іменовання катихитів.

Розпорядок правно-державний. Обіжник про спосіб іменовання префектів (катихитів) Міністра В. Р. і О. П. з дня 24. квітня 1926. р. Нр. през. 3284/26 Дн. з Ч. 9. поз. 104. в справі поступовання шкільних влад при іменованню учителів католицької релігії.

На основі арт. 2. закона з дня 23. квітня 1925. р. про затвердження укладу з Апостольським Престолом який визначує відношеннє Держави до Церкви римо-католицької (Дн. З. Р. П. Нр. 47. поз. 324) заряджую що слідує:

Якщо в прилюдній народній школі опорожниться посада учителя католицької релігії тоді інспектор звертається до властивого Епископа дієцезії з просьбою о назначеннє кандидата на вакуючу посаду. В случаях, де посада учителя католицької релігії вакує в школі державній о поземі середних шкіл, о визначеннє кандидата на вчителя релігії звертається до Епископа дієцезії Кураторія. Після визначення Епископом дієцезії кандидата, висше названі шкільні установи, о скільки не є в праві іменувати учителів релігії, пересилають письмо Епископа владі, управненій до іменовання, долучують акта справи й предкладають зі свого боку відповідне внесеннє, руководячись при тому приписами, які обовязують при іменованню учителів. Управнена до іменовання учителів релігії влада іменує предложеного Епископом кандидата учителем релігії, видає заіменованому вчителеви номінаційний декрет і пересилає рівночасно відпис номінаційного декрету до відома властивому Епископови дієцезії. О скільки управнена до іменовання влада не вважає за вказане іменувати учителем релігії кандидата назначеного Епископом дієцезії тоді звертається до Епископа о назначеннє иншого кандидата. Постанови цего обіжника обовязують від дня оголошення. З тим днем тратять обовязуючу силу дотеперішні приписи в повисшій справі. Міністер В. Р. і О. П. (Підпис).

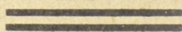

ХРОНІКА.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 947. о. Ґовда Александер — Горуцко; Ч. 963. о. Величко Михайло — Воля нижна (Яслиська); Ч. 1113. о. Стеранка Александер — Тарнавка рим.; Ч. 1114. о. Ґумовський Николай — Завадів.

Завідательства одержали:

Ч. 407. о. Гура Ярослав — Стібно; Ч. 443. о. Бобровський Николай — Угнів; Ч. 783. о. Конкольовский Стефан — Розсохи; Ч. 823. о. Гошовський Іван — Любачів; Ч. 1011. о. Тимчишин Евген — Білич горішний; Ч. 1113. о. Злупко Андрей — Гладишів.

Сотрудництво одержав:

Ч. 729. о. Дутко Петро, сам. сотр. — Княжпіль.

Помер:

о. Іван Подляшецький, сам. сотр. — Кобильниця волоська.

Душу єго поручається молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еписк. Консисторії.
Перемишль, дня 2. цьвітня 1928.

о. Микола Грицеляк
канцлер.

† ГРИГОРІЙ
Епп.-Пом.

ЧАСТЬ II.

Під розважанне душпастиреві.

Жа́тва ᲂу҆бо мно́га дѣ́лателей же ма́ло, молитеся Гд҃ню жатвы да изведетъ дѣ́латели на жа́твꙋ свою́.

Деструктивна праця демаґогів поволи приносить свої трійливі плоди. На лици народа пятно зневіри. Широкі маси молодого покоління переходять явно і ґреміяльно в табор ворогів св. Церкви, недовірків, сель-робів, комуністів, сектантів; ся молодіж є і носієм схизматицьких авантур на Лемківщині. Святині наші зачинають світити пустками, молодіж легковажить собі релігійні практики, відчужуєсь від них, надихана трійливими статями Сельроба недовіряє священству, ширить вичитане в своїх кругах. Широка повінь змисловости зі всіми своїми брудами заливає нашу землю, аж ген під степені святині. Церков св. де лиш вкаже своє Боже лице, авторітет, стрічаєсь з ненавистю, упередженнєм, кпинами, апостазією тай переслідуванєм.

Всі чуємо, що се лиш теперішність; а будучність, коли ся молодь стане головами родин, ще сумнійша. Отсі рефлєксії капля по каплі вливають нам гірчи в нашу душпастирську чашу, яку маємо вихилити до дна. Душпастирство наше повне розчаровань на гіркої скорботи. Біль розжареною крицею пече нашу грудь, серце щемить, коліна угинаються, падемо у стіп Спасителя, пастиря пастирів і на руїнах заводимо плач над нещасним народом, Єрꙋсали́ме, Єрꙋсали́ме, коликра́ты восхотѣ́хъ собра́ти ча́да твоѧ̑, ꙗ҆́коже ко́кошъ собираетъ птенцы̀ своѧ̑ и не восхотѣ́сте.

А однак є той, що може кермувати людськими серцями як потоком, що вищий понад сей світ, що харчить в своїй злобі. Є сей, що обіцяє через пророка: „І отнимꙋ вамъ каме́нно и дамъ вамъ се́рдце плотя́но.“ Але заразом каже і молитись о добрих ділателей на жатві.

Всі чуємо сю конечність двигнути нарід морально, кикресати глибоку віру, привязати його до св. католицької Церкви. Чуємо, що ся праця понад наші сили,

але не попадаймо в вневіру. Сі справи не дадуться залагоцити на команду, треба сіяти, поливати потом, і надіятись. Треба отже робітників, правдивих, ревних про яких каже св. Павло „Тщаніємъ не лѣниви, дѹхомъ горѧще, Г҃деви работающе.“

По всі часи святі, ревні, ідейні священики, були найгорячійшим бажанням св. Церкви. Вже Єї Божий Основник дихнув се бажання, коли перших своїх священиків-апостолів просить о молитви за ділателів на жатві многій. Колиж однак наша св. Церква віцчувала так їх потребу як в нинішних часах? Хто як хто, але передусім наслідники апостолів, яким Спаситель посередно через покликання до їх наслідства поручає сю молитву повинні горіти сим бажанням нових робітників на многій Христовій жатві.

Щасливий сей священик, який зрозуміє, що одним з найкращих його діл в життю, а найхосеннійшим Церкві є розбудження і виплекання священичого покликання в дитині, що прислухуєсь його науці катехізму. Сей що помагає хлопячій души піти за священичим покликанням, стаєсь для неї першим огнивом того ланцюха ласк, який все приростає на Славу Божу і спасення душ. Про великого епископа Медіоляну, св. Амврозія, сказано що найбільшим його ділом, то наверненнє і доведеннє до священства св. Августина. Св. Івана Віяннея, пароха з Ара, підготовив до семінарії його парох о. Balley.

Священик, одушевлений своїм покликанням, чуєсь в нім щасливим, радо уділить свого огню діточій души що так легко запалюєсь а добре ведена во вік не прохолоне. Він зверне бачну увагу на хлопців, що їх приготовляє до першого св. Причастя. Ніжно простенько, але горячо повчить їх о Евхаристійнім Христі, запізнає їх з Ним, навчить Його любити. Зверне заразом увагу, що де є Евхаристія, там є священик, що без священика не малиб ми евхаристійного Ісуса, не малиб його жертви, присутности, гостини в наших серцях. Без Евхаристії і без священика булоб сумно на землі. Таким чином зродиться в дитячім серцю щира любов до Евхаристийного Христа і священика. Душа хлопчини прилягає до свого духовного отця.

Вид скупленого Слуги Божого при престолі, в білих, світлих ризах, з Пресв. Евхаристією в руках робить на дитину велике враження. — Хлопчина бажає говорити зі

священиком. А сердечна розмова священика будить в нім дрімуче і неясне бажання невинної хлопячої душі посвятитись для Христа. Добрий священик вже буде роздмухувати сю іскру Божу. При науці біблійного уступу про покликаннє Апостолів скаже, що Христови треба нових апостолів, якими може бути кождий з них, коли Христос дасть йому сю ласку забажати сего. Про потребу нових апостолів, скаже священик і з проповідальниці до родичів, щоби не робили перепон, а противно всіми силами, хочби і з послідного тягнулись, віддати бажаюче дитяче серце Христови. Хлопця дальше заохотять до вірности свому покликаню і запевнить, що все зробить для здійснення його бажання, що лиш буде можливе. Сам хлопця дещо привчить, буде звертати на нього більшу увагу, позичаючи йому відповідних книжочок, допускаючи його до служення до Сл. Божої щоденно, а місячного св. Причастя. Так парох заступить потрохи малий семинар. Хто знає, чи з того хлопчини не вийде другий св. Йосафат, який окриє славою нашу св. Церкву, двигне цілий нарід своєю реформою? А о. парох мавби сю потіху що був учителем святого. Та не лиш потіху а вічну радість і нагороду.

Коли св. Отець поручає нам молитву о покликання добрих священиків, то маймо на увазі, що перший що сю молитву поручав то був Іс. Христос. Чиж можемо ми бути обоятними для сеї святої, великої справи?

Католицька Церква в Мексику.

(Ґенеза кровавих переслідувань за віру).

В останніх роках шаліє в Мексику страшне переслідуваннє за віру. Сотки священиків і вірних день в день кровю і життям приплачують вірність св. Церкві. На порядку деннім розстріли за саму приналежність до Церкви, за участь у богуслуженнях, відправлюваннє Служби Божої, звершуваннє св. Тайн і т. п. річи незнані навіть у більшовицькій Росії. Кардинал секретар стану Gasparri пише: »Історія не знає подібного тому переслідування навіть у первісних часах Церкви«. А однак ці жахливі події так мало знані світови й так рідко про них мож чути й читати. Чомуж мовчить уся свободолюбна преса за ви-

їмкою католицької, та сама преса, що недавно тому в імя засад свободи так страшно обурювалася за страчення анархістів Сакка і Ванцетті-я? Ця преса мовчить, бо так велять її хлібодавці.

Ці криваві події не прийшли, однак відразу, вони мають свою передісторію.

Під церковним оглядом ділиться Мексик на вісім провінцій і обнимає стількиж архиепископств та 33 суфраганій. Усі епископства числять 4.300 світських священиків, 763 єромонахів, 353 братчиків, 3000 монахинь, 29 семинарів, 2.500 клириків (питомців), 20 колєгій, 82 висші школи для хлопців, 75 висших шкіл для дівчат, 1.350 католицьких шкіл, близько 10.000 церков та каплиць, 50 недільних шкіл, 191 сирітських захистів і харитативних заведень, 16,216.016 католицького населення. Деякі дати є лиш приблизні тому, що нема докладних звідомлень з кождої дієцезії.

Теперішна борба в Мексику йде о »бути або небути« католицької Церкви а не о »розділ Церкви від держави« як це стараються вговорити світови а передусім американському сусідови дневникарські прислужники мексиканського правительства. Довбнею, котра малаб придавити Церкву є конституція 1917 р., яку силою накинув тоді державі Carranza і його мілітаристична кліка. Постанови цеї »конституції« звернені вістрєм проти Церкви лишились однак мертвою буквою аж до 1920 р. се є до упадку Каранци. Завелися на ньому американські промисловці, що числили на копальняні та залізнодорожні концесії тай відмовили своєї піддержки. Спркрився теж співгорожанам. Його місце заняв міністер війни Обреґон, який передтим бував у Злучених Державах і пізнав їх богацтво та силу. Літом 1924 стає президентом держави Calles. Ще як ґубернатор провінції (стану) Сонора за часів Каранци належав Калєс до тих, котрі поступаючи згідно з духом конституції з 1917. р. не перестали переслідувати Церкву. Він сам масон, з походження по батькови жид, по матері індіянин (Yaqui).

Конституція з 1917. р. це один із найбільше ворожих релігії документів, що їх колинебудь видумала ненависть

до Церкви. Ось кілька найважніших еї постанов: Артикул 3. ввучить: „Навчаннє є свобідне. Навчаннє у державних школах є безконфесійне. Таксамо мусить бути безконфесійним навчаннє у приватних школах, так вселюдних як висших. Ніяке релігійне стоваришеннє ані ніякий духовний не може оснувати школи ані нею управляти". Артикул 130. додає ще до того: »Під ніякими умовами не можуть відбуватися студії в заведеннях, що ними управляють духовні. В тім згляді недопускаємий ніякий привілей ані вимок«. Таким чином не можуть в Мексику існувати духовні семинарі. Але й того за мало. Мексиканцям „не вільно образувати власних дітий у закордонних школах". Артикул 7 каже: „Свобода письма й слова у всякого рода справах має бути ненарушена". Але ось знова зявляється артикул 130, котрий каже: „Ніякий дневник ані ніякий часопис, який у своїй програмі або заголовку або тільки в загальній тенденції виявляє релігійний характер, не може писати про прилюдні справи держави ані про чинности державних влад або поодиноких осіб, о скільки ті особи мають звязь з прилюдними справами". Артикул 9. забезпечує свободу стоваришень і право зборів але ославлений 130. артикул додає: „Отсим строго збороняються всілякого рода політичні стоваришення, які малиб у своїм заголовку якунебудь релігійну назву або якунебудь згадку про релігійну віру". Особливо артикул 27. намагаєсь знищити Церков: „Релігійні організації т. з. церкви без огляду на віроісповіданнє не мають законної спромоги (правної снаги) посідати або віднаймати якунебудь недвижиму власність або адмініструвати еї. Усі того рода добра і ленна, також ті, що находяться у посіданню посередників, припадають державі . . . . Призначені для прилюдної служби божої доми є власністю держави . . . . Епископські резиденції, семинарі, доми монастирів або инші релігійні заведення, сирітські захисти, колегії та инші будівлі, що підлягають зарядови якогонебудь релігійного віроісповідання або служать йому для навчання, належать відтепер до держави й будуть віддані Союзови або иншим установам виключно для прилюдного ужитку. Всякі новопостроєні будівлі культу будуть відтепер власністю держави". Артикул 130. відбирає надто Церкві характер правних осіб. Артикул 130. відбирає надто священикам право дідичення майна й позбавляє

їх других прав горожанських. Навіть приватне майно священиків конфіскує держава.

В ціли оборони власних прав стали організуватися світські католики Мексику. Пішли протести від епископів відтак запротестував раз і другий Святійший Отець та все те нічо не помогло а спровадило ще більші репресії. Уряд приступив до видалювання поодиноких духовних видалив одного й другого папського делєгата а епископів та священиків став вязнити. Пішли розстріли, поляпася кров за св. віру. Два міліони управнених до голосування горожан католиків внесло до правительства петицію з підписами о зміну драконських законів а коли й то не помогло світські католики оголосили економічний бойкот і шкільні страйки, які спровадили економічну крізу в державі й наробили богато замішання. Постава духовенства й вірних, їхня витревалість в обороні св. Церкви виступила тут у повній величі. Всего дванацять священиків відступило від віри і перейшло на сторону фаворизованої урядом »національної церкви«. Дня 18. листопада 1926. появилася папська енцикліка про переслідування в Мексику. У відповідь на це Калєс видав нові ще більш репресийні постанови а пресі заборонив про це писати. У поодиноких провінціях держави пішли тимчасом збройні повстання, які тревали майже цілий рік. Вигинула маса людей а цілі провінції перемінилися в руїну. Хоч епископи й духовенство однодушно остерігали вірних перед того рода засобом оборони всеж таки вони передусім за це потерпіли. Протягом квітня і мая 1927. вигнано з краю усіх епископів, які попали в руки урядови. Деякі до нині ще скриваються між вірними. Скільки при тому згинуло споміж духовенства й вірних до тепер не вдалось точно ствердити. Стверджено лиш, що многі з них згинули серед нечуваних мук.

Кілька примірів: В місті Еютля зловили оправці Калєса священика який скривався в церкві. Його витягнули відтам і серед страшних мук позбавили життя а відтак спалили на костирі, який зложено з фіґур та инших предметів зрабованих в церкві.

Жив собі малий хлопчина, якого одинока провина полягала в тому, що взяв участь у католицькім богослуженню. Калєсові палачі повісили його за оба великі пальці рук.

Мотузки прорізали тіло хлопця до білої кости а він прикусивши уста зносив біль з подиву гідним геройством. Вкінці каже: »Пустіть мене, маю вам щось сказати«. Кати вволили просьбі а хлопець отряс руки з болю так, що кусники тіла впали на землю. „Так, тепер можете мене повісити за другі два пальці«. Посіпаки не жахнулися зробити це й так довго мучили хлопця, поки не згинув від кулі.

Дня 23. листопада о год. пів до одинацятої до полудня в столиці Мексику на Площі Зброї зайняли становиска відділ кінної жандармерії, сотня піхоти, командант поліції генерал Круз, богато кореспондентів та фотографів. Пятьох жовнірів чекало на жертви тирана. Наперід випровадили священика Miguela Pro, ординованого щойно перед двома роками. З вервицею в руці і молитвою на устах прямував спокійно на місце страчення. »Прошу мені ще позволити на коротку хвилину молитви«. Згодились. Поглядаючи приязно на пятьох оправців станув під стіною. »Готово« закомандував старшина. Священик розложив руки на вхрест і прошитий пятьма стрілами впав на землю. Відтак прийшла черга на якогось молодого інжиніра й другого світського, котрі згинули з таким самим геройством. Опісля випровадили Humberta Pro, брата священика. »Де маю стати«? спитав холоднокровно. Його поставили біля трупа брата. Молодий чоловік вийняв з кишені медалик, поцілував і впав побіч брата. Пополудні прийшов до кістниці батько обох братів мучеників, сімдесятьлітний старець, ведений через доньку. З почестю поцілував чоло героїв і змочив платок в крови на чолі сина-священика. Дочка стала голосно заводити побачивши помордованих братів. Сивоволосий старик глянув на неї зі спокоєм і сказав: „Моя дитино, не маємо ніякої причини до плачу". Двайцять тисячів народу віддало мученикам осданню прислугу.

На численні протести й петиції Калєс реаґує з питомим своїй расі цинізмом і безличністю. Не тільки в таких випадках видає ще строгіші зарядження проти католиків але каже фотоґрафувати екзекуції „щоби Папа мав облегчене завдання при канонізації" мексиканських мучеників.

Наводити більше примірів — зайва річ. Геройська віра народу й духовенства, яке приневолене скриватися, є не до зломання. Доказом цього празник Пречистої Д. М.

в Guadelupe, де зібралося понад двісті тисяч прочан, щоби помолитися перед іконою Небесної Покровительки нещасної країни. Недоставало одначе тим разом літурґічного богослуження. Була це імпозантна маніфестація католицької віри й віданости св Церкві.

Прийшли свята Христового Різдва. Сумні свята для переслідуваних за віру. Святійший Отець у Римі підніс жалобу перед цілим світом: „*Стільки невинних жертв умирає там, а світ про це не знає, стільки невинних жертв пригнітає намогильний камінь змови в мовчанці*".

Літопис дієцезії.

Реколекційний рух. В днях 12—15. марта відбулися духовні вправи для Марійського Т-ва Пань в Перемишлі, в каплиці ОО. Василіян на Засянні. Св. Сповідь відбулася в четвер дня 15. марта пополудні а слідуючого дня спільне св. Причастє. Підчеркнути належить численну участь нетільки члениць Т-ва але многих чужих, навіть позамісцевих. Провідником реколекцій був о. Мартинюк ігумен ЧСВВ.

В днях 26—31. марта відбулися у ОО. Василіян реколекції для панів, перші у Перемишлі. Св. Сповідь в суботу 31. марта — закінченнє в неділю спільною Службою Божою і св. Причастям.

З Лемківщини. В селі Т., якого мешканці за виїмкою кільканадесяти душ минулого року з весною дали себе збаламутити схизматицьким аґентам й спровадили собі правосл. попа, мала місце така подія: Один парубок, син бідних родичів здавна любився в дівчині богатого господара. Осеню минулого року забажав з нею одружитися й обявив цей свій плян родичам дівчини, які в межичасі перейшли на схизму. Батьмо дівчини згодився віддати доньку однак під умовою, що молодий, який з нечисленними парубчаками лишився вірним кат. Церкві, прийме схизму й дасть себе звінчати батюшці. Батько обіцяв доньці вісім морґів поля й будинки. Цілою силою налягали на мо-

лодого наречена й рідня. Та він не пішов за їхніми намовами. Лишився далі бідним зарібником; зробив жертву з почувань серця але остав вірним св. вірі й Церкві. Однак прикро було йому оставати дома й він виїхав на заробітки аж до Аргентини. І Лемківщина зачинає родити героїв св. віри.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТА.

Новий Нунцій Польщі о. Франц Мармаджі приїхав до Польщі дня 14. марта ц. р. На зелізничих двірцях усіх більших міст від Дзєдзіц до Варшави зустрічаля О. Нунція духовенство, представники влади й війська, католицькі установи, школи та численно зібране населеннє. Особливо торжественно випало привитання у Варшаві. З двірця удався о. Нунцій до катедральної церкви св. Івана, де відспівано »Тебе Бога хвалим«. Ще того самого дня зложив о. Нунцій візиту кардиналови Каковському.

О. Мармаджі родився 31. серпня 1876 р. в Римі. Там працював рівнож довгі літа як священик серед молоді та робітництва. Якийсь час викладав на університеті св. Аполінарія, відтак працював у секретаріяті і в кодифікаційній комісії канонічного права. 1920 р. стає нунцієм в Букарешті як перший нунцій Румунії. 1922. обнимає надзвичайну делєгатуру в Царгороді а рік пізніше нунціятуру в Празі. На цім становиску остає Архиепископ Мармаджі до хвилі, коли чеський уряд публично прославив Івана Гуса, що викликало непорозуміння між Римом і Прагою.

Лікарі ствердили нове чудесне уздоровлення в Люрд. Сороксімлітна учителька панна Delot з Boulogne-sur — Mer терпіла на рака в жолудку. Недуга поступила так далеко, що хора не могла принимати ніякого корму. Не помогла й операція а рак перекинувся на инші органи. Смерть була певна, найдовше до року мусілаби прийти по запевненням лікарів. В такім стані недужа поїхала до Люрд.

Тут виздоровіла сейчас після першої купелі а лікарські оглядини виказали, що не тільки знищені раком органи

зістали уздоровлені але неможь було найти навіть сліду по штучнім кормовім проводі.

Ще одно чудесне уздоровленнє стрінуло некатолика англійця, Тому Harrison-а, який після тяжкого затроєння був діткнений параліжем. Коли його внесено другий раз до води, став зовсім здоровий і міг ходити о власних силах.

Американський епископ і Тереса Нейман з Корнерсройт в Баварії. Епископ Schrembs з Cleveland в Злучених Державах повернувши дня 27 січня ц. р. з довшої подорожі по Европі розказав священикам, які його привитали в Ню Йорку, слідуючу подію про Тересу Нейман: »Коли я з многими иншими прочанами був у кімнаті Тереси, війшла єї мати. Mgr. James A. Mc. Fadden, мій канцлер сидів за мною. Нагло Тереса, яка не могла бачити, що мати війшла, сказала шепотом: «Мамо, той священик біля тебе — мала на гадці мене — походить з тої країни. Уродився недалеко відси. Сейчас однак, живе за великою водою і дуже працює для Бога. Має він ще богато до зроблення. Хочу йому щось сказати — але тільки йому«. Зібрані прочани почали виходити з комнати, те саме хотів вчинити й Mgr. Mc. Fadden. Але Тереса сказала: »Той священик за тобою може лишитись«. Таким чином о. Mc. Fadden був одиноким свідком найбільше довірочної розмови між Тересою Нейман і мною. Тереса виявила найглибші тайни моєї душі, які були відомі лиш Богу й мені. Те виявленнє тайн моєї душі було причиною того, що я розплакався. Тоді Тереса говорила мені про минуле й будуче. Описала мені також священиків моєї дієцезії аж до подробиць й індивідуальних прикмет. Коли відтак я просив маму, щоби подарила мені скрівавлений платок з голови своєї дочки, мати зжахнулася, бо — як казала — могло це не подобатись епископови з Регенсбурга. Коли я впевнив, що ця евентуальність не грозить, мати порадилася Тереси. Дівча звернуло на коротку хвилину голову, якби наслухуючи якогось голосу а відтак сказало: »Так, так ти можеш його (платок) мати. Спаситель каже, що ти можеш його мати. Мамо дай йому той з короною з останньої пятниці«.

Недавно оголосили часописи, що від Різдва Христового устали візії страстий Христових, які до тепер мали

місце кождої пятниці у Тереси Нейман. Заповіла це впрочім вже перед тим сама Тереса. Тесаме було й минулого року між Великоднем а Вознесеннєм як рівнож в часі октави Вознесення та в річницю смери св. Тереси від Дитяти Ісуса, 30. вересня 1927 р. З нисше заміщеного письма пароха Набера дізнаємось однак, що візії мук Христових розпочались знова від дня 3. лютого. Зате збільшилася значно скількість візій иншого рода. 17. вересня, бачила Тереса стиґми св. Франціштка, 30. вересня явилась їй св. Тереса від Дитяти Ісуса, 1. листопада мала видіннє неба з Ісусом Христом, Його ангелами й святими, 2. листопада бачила чистилище, 8. грудня Непорочне Зачаттє, 24. грудня бачила Марію і Йосифа як глядали за господою, вертеп а відтак коло півночи Дитя Ісуса в яслах, пастирів у полі а опісля у вертепі; 27. грудня бачила св. Стефана перед великою радою й Його каменовання відтак св. Івана при останній вечері, 28. грудня Ірода, як заряджував різню дітей у Вифлеємі а вечером того дня смерть св. Франца Салєзія, 1. січня обрізаннє Божого Дитяти. Надто від Різдва Христового бачить вона Дитину Ісуса в часі св. Літурґії від Освячення до св. Причастя і в часі благословення Найсв. Тайнами.

Тереса виходить кождого дня до церкви й на приходство. Як давнійше так і тепер не принимає ніякого корму навіть води а жиє тільки св. Причастєм.

Ці надзвичайні факти склонили многих до сповнювання релігійних обовязків і до чесного життя. Навіть невіруючих ці події зрушили; і тому несовісні люди розповсюднюють про неї фантастичні й обидливі вісти, фалшують та перекручують факти. Письмо о. Набера, пароха з Коннерсройт, що про нього була висше бесіда, звучить як слідує: »Як в часі Великодня 1927. р. так і на останні свята Різдва Христового, перестала Тереса Нейман дізнавати екстаз і стиґмів що пятниці, рівночасно однак з більшились еї візії і терпіння. Останні дві пятниці (3. і 10. лютого), Тереса Нейман бачила знова Спасителя в Оливнім Огороді, Його страсти і пійманнє; кров плила з еї очей і боку. Стиґми не згинули й до праці не могла вернути. Від вересня не прийняла поза св. Причастям ніякого корму ані навіть каплі води«.

Капеляном американського сенату в Вашинґтоні має стати католицький священик о. Франц Hurney. Уряд капеляна при сенаті істнує від початку державної самостійности Сполучених Держав і становиско це занимав уже раз католицький священик о. Пізо в 1832 р. Завданням капеляна є розпочинати засідання сенату молитвою й инші подібні чинности.

На днях має появитися *Папський Літопис (Annuario Pontificio)* на 1928. р. Деякі дати: Колеґія кардиналів числить 66 кардиналів в тому 6 кардиналів еппів, 43 кард. пресвитерів і 9 кард. діяконів. 11 кардиналів вийшли з монаших чинів. Під національним оглядом є 33 італійців, 7 французів, 4-еспанців, 4-ох американців, 4 німців, 3 анґлійців, 2 поляків, 2 австрійців, один бельґієць, канадієць, голяндець, португалець, мадяр, чех, бразилієць. Усіх дієцезій є 1125, апостольських вікаріятів 227, апост. префектур 97, нунціятур 22, інтернунціятур 6, апост. делеґацій 19. Дипльоматичний корпус при Ватикані обнимає 11 амбасад (Арґентина, Бельґія, Бразилія, Колюмбія, Німеччина, Франція, Еспанія, Чіле, Перу, Польща, Пруси) і 18 повновласних міністерств.

Частина польської католицької преси занепокоєна новою зміною державного знаку орла, якому на основі розпорядку з 13. грудня 1927 знято хрест з корони, а на крилах уміщено шестираменні звізди. Gazeta Kościelna пише з цього приводу: »Творці нашої державної емблєми чули, що недостача хреста мусить бути чимсь замінена. Тому на крилах Орла умістили шестираменні звізди.... справді дивний збіг обставин: викинення хреста а уміщеннє замість нього шестираменної звізди! Стягненнє одного символа Божого й тим самим перечеркненнє критерія совісти в заміну за спрямованнє думки й серця на шестираменну звізду масонських льож не є епізодом без значіння!...«

Римська Курія а зміна обряду. „Casopis katol. duchowenstwa“ подає слідуючий факт: Михайло С. Українець, католик східного обряду, замешкалий в Чехах одружився тут з католичкою Ф. М. Бажаючи бути того самого обряду що його дружина, щоби могти спільно обходити празники, робить старання о принятте до латинської церкви.

На просьбу, яку його іменем вніс до Риму Епп. Ординаріят дала конгрегація „pro ecclesia orientali“ дня 31. квітня 1923. Ч. 10238. таку відповідь: quamdiu praedictus Michael commorabitur in loco, ubi nulla est ecclesia proprii ritus neque sacerdos, proprio ritu retento tenetur sese conformare ritui loci, in quo versatur, etiam quoad festorum observantiam ac ieiunia. Si vero hoc non contentus velit definitive ad ritum latinum transire oportet ut consensum Ordinarii sui originis prius obtineat, ac eo obtento iterum recurrat.“

З цього рішення виходить слідуюче:

1) о скільки в місци пробування Михайла Є. нема церкви ані священика його власного обряду тоді він обовязаний примінитися до обряду місця, в якому живе так у святкованню празників як і в заховуванні постів. Тимсамим однак не перестає він далі належати до обряду в якім був охрещений й о скільки змінивби дотеперішне місце пробування на таке, в котрім є греко-кат. церков і священик, тоді Михайло С. має заховувати далі приписи власного обряду що до свят і постів.

2) Якщо Михайло С. забажавби дефінитивно змінити свій обряд на латинський, має постаратись о дозвіл на те від Ординарія власного місця уродження і цей дозвіл переслати до Риму враз із проханнєм о зміну обряду.

ОГОЛОШЕННЯ.

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.